

Tobaksrökning i Finland

Publicerad 4.4.2006. Uppdaterad 16.3.2010

Tobaksrökningen fortsätter att minska i Finland även om det sker långsamt. Var femte vuxen finländare röker dagligen. År 2008 rapporterade 24 % av männen i arbetsför ålder och 18 % av kvinnorna i samma kategori att de rökte dagligen.

18 % av de unga männen (15–24 år) uppgav att de rökte dagligen och 8 % att de rökte sporadiskt. Av de unga kvinnorna rökte 14 % dagligen och 10 % då och då.

Männens dagliga rökning har minskat sedan undersökningstidens början (år 1978); på 2000-talet har förändringarna i mäns dagliga rökning varit små. Kvinnors dagliga rökning blev mer vanlig fram till mitten av 1980-talet. Kvinnors rökning har stannat kvar på mer eller mindre samma nivå sedan dess, men har under de senaste åren börjat minska.

Av de män som röker dagligen är 77 % oroliga över tobakens effekt på den egna hälsan. För kvinnor är motsvarande andel 86 %. Av både män och kvinnor uttrycker 59 % att de vill sluta röka. 36 % av männen och 42 % av kvinnorna berättar att de gjort allvarliga försök att sluta röka, det vill säga, de har varit minst ett dygn utan att röka under det senaste året.

Ökningen i antalet personer som försökt sluta röka sedan år 1997 torde vara åtminstone delvis illusorisk. Frågan som tidigare ställts fick år 1997 ett tillägg i form av WHO:s definition på ett allvarligt försök att sluta röka: respondenten ska ha klarat sig utan att röka under minst 24 timmar vid försöket att sluta. Den omedelbara ökningen i talet ger orsak att anta att finländarna tidigare har uppfattat att ett allvarligt försök att sluta röka måste vara längre än så.

64 % av alla vuxna finländska män och 72 % av de vuxna kvinnorna röker över huvud taget inte. En femtedel av männen i arbetsför ålder har någon gång rökt och lyckats sluta, för kvinnornas del är motsvarande andel en åttondel. De flesta rökare vill sluta röka.

När rökningen totalt sett minskar sker det en förskjutning. Om befolkningen delas in i tre grupper enligt hur lång utbildning de har röker 38 % av männen med den kortaste utbildningen medan andelen är 35 % bland dem som har mellanstadieutbildning och 21 % av de högst utbildade. Skillnaden mellan befolkningsgrupperna har ökat kontinuerligt. På 1970- och 1980-talen blev rökning allmänna bland kvinnor med den lägsta utbildningen och nu har andelen rökare bland kvinnor hållit sig kring 20 % i över tio år. Bland män har tobaksrökningen minskat mest i den grupp som har den högsta utbildningen.

Unga i Finland började använda mer tobaksprodukter på 1980-talet. År 2003 använde 23 % av pojkarna och 26 % av flickorna i åldern 14–18 år dagligen tobaksprodukter. Framför allt bland pojkar har det blivit lite mindre vanligt att börja röka och de börjar röka regelbundet senare än förr. De senaste sex åren har rökningen bland unga minskat vilket är en följd av den lindriga skärpningen av försäljningsbegränsningarna och samhällets förändrade attityder till tobak. Eventuellt har trenden också påverkats av att tobakens beroendeframkallande karaktär diskuteras mer och av att avvänjningstjänsterna för unga har utvecklats framför allt när det gäller telefonsamtal och tjänster på nätet.

Kristiina Patja

sakkunnigläkare, Folkhälsoinstitutet

Uppdaterad 16.3.2010:

Juha Sedergren, Stumppis arbetsgrupp

Källor ►

Helakorpi S, Patja K, Prättälä R, Uutela A, Suomalaisen aikuisväestön terveystilanteen ja terveys, keväät 2005. Helsinki: Kansanterveyslaitos; 2005.

Helakorpi S, Patja K, Prättälä R, Uutela A. Aikuisväestön terveystilanteen ja terveys, keväät 2001, Health Behaviour and Health among Finnish Adult Population, Spring 2001. Helsinki: Kansanterveyslaitos; 2002.

Rimpelä A, Lintonen T, Pere L, Rainio S, Rimpelä M. Nuorten terveystapatutkimus 2001, Tupakonnin ja päihteiden käytön muutokset 1977–2001. Helsinki: Sosiaali- ja terveysalan kehittämiskeskus Stakes; 2002

link

Källa till webbadress: <https://paihdelinkki.fi/sv/databank/informationssnuttar/tobak/tobaksrokning-i-finland>